

Bij Marcus in de leer

Zondag 5 februari 2012, Marcus 1 : 29-39

Lees de Bijbel niet in partjes!

Oh, wij onverstandige mensen, die de Bijbel in kleine gedeelten ('perikopen') lezen, wat doen we onszelf veel te kort!

De vorige perikoop eindigde met "meteen ging het gerucht over hem uit". Maar een zondag later zijn we dat alweer lang vergeten. En dan valt het dus niet op dat Marcus zijn verhaal voortzet door het werkwoord "uitgaan" te herhalen: "en meteen gingen zij uit, uit de synagoge, en gingen". Marcus beschrijft dus twee uitgaande bewegingen:

Uit de synagoge van Kapernaüm ging het goed gerucht over Jezus uit en verspreidde zich over geheel Galilea.

Uit de synagoge van Kapernaüm gingen Jezus en zijn discipelen uit en gingen naar het huis van Simon en Andreas. Dat huis, is dat het huis van de vader van Simon en Andreas, hun ouderlijk huis? Dat zou kunnen; dan woonde de gehuwde Petrus samen met zijn vrouw in bij zijn ouders.

Consequenties van het volgen van Jezus

Het eerste wat Jezus in Galilea doet, is het roepen van tweemaal twee broers: Simon en Andreas, en Jakobus en Johannes, zoon van Zebedeüs. En dan staat er: "En zij lieten meteen hun netten liggen en volgden Hem en zij lieten hun vader Zebedeüs in het schip achter met de dagloners en gingen heen, hem achterna" (Marcus 1 : 17 en 20). Door het verhaal over de schoonmoeder van Petrus krijgen we indirect te horen, dat Petrus gehuwd was. En dan wordt ook duidelijk, hoe ingrijpend het is wanneer je de roepstem van Jezus volgt. We zingen in een vrolijk marstempo: *Jezus die langs het water liep en Simon en Andreas riep om zomaar zonder praten hun netten te verlaten* (Gezang 77:1), Weten we wel wat we zingen?

In Marcus 10 : 28-31 stelt uitgerekend Petrus deze zaak aan de orde: *Petrus nam het woord en zei: 'Maar wij hebben alles achtergelaten om u te volgen!' 29 Jezus zei: 'Ik verzeker jullie: iedereen die broers of zusters, moeder, vader of kinderen, huis of akkers heeft achtergelaten omwille van mij en het evangelie, 30 zal het honderdvoudige ontvangen: in deze tijd broers en zusters, moeders en kinderen, huizen en akkers, al zal dat gepaard gaan met vervolging, en in de tijd die komt het eeuwige leven. 31 Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.'*

En reeds eerder, in Marcus 3 : 31-35 had Jezus een nieuw gezinsverband gecreëerd: *Intussen waren zijn moeder en zijn broers aangekomen. Ze stuurden iemand naar binnen om hem te halen. Zelf bleven ze buiten wachten. 32 Er zat een groot aantal mensen om hem heen, en die zeiden tegen hem: 'Uw moeder en uw broers staan buiten en zoeken u.' 33 Hij antwoordde: 'Wie zijn mijn moeder en mijn broers?' 34 Hij keek de mensen aan die in een kring om hem heen zaten en zei: 'Jullie zijn mijn moeder en mijn broers. 35 Want iedereen die de wil van God doet, die is mijn broer en zuster en moeder.'*

Niks geen vrolijke marsmuziek, maar woorden die tot nadenken stemmen. In de kerk anno 2012 hebben we de aansprektitel 'broer' en 'zuster' afgeschaft. Daarmee hebben we iets zeer wezenlijks opgegeven. Als kerk vormen wij een nieuw gezinsverband, we horen zo nauw bij elkaar als broers en zussen bij elkaar horen. Let wel: dat betekent natuurlijk niet dat in dat nieuwe gezinsverband alles koek en ei behoort te zijn. Je man of vrouw kies je uit, je ouders, broers en zussen worden je gegeven. En het is soms best moeilijk om in een gezin onderling de vrede te bewaren. Dus zo romantisch is het plaatje niet dat Jezus schetst.

De schoonmoeder van Petrus

Uitgerekend in 2012, in het jaar waarin wij Marcus lezen, wordt de tekening die Rembrandt maakte over de schoonmoeder van Petrus geëxposeerd. U moet naar de Tefaf in Maastricht reizen om deze tekening te zien (16 – 25 maart).

Rembrandt was geen theoloog (je zou haast zeggen: gelukkig, want dan had hij vast niet zijn prachtige tekeningen, etsen en schilderijen gemaakt). Maar Rembrandt was een fantastische Bijbellezer en

Bijbeluitlegger. Wij theologen hebben vele woorden nodig om de paar woorden van Marcus uit te leggen. Rembrandt vat al die woorden in 1 enkele tekening samen: "en naar voren lopend deed Hij haar opstaan door krachtig haar hand te grijpen". Wat Rembrandt tekent, is een Paasvoorstelling, een opstandingsgebeuren. Het is nog lang geen Pasen, en toch laat Jezus het dan al Pasen worden. Wij kennen het verhaal onder de titel: De genezing van de schoonmoeder van Petrus. Marcus vertelt echter geen genezingsverhaal, maar een opstandingsverhaal. En Rembrandt heeft dat uitstekend begrepen.

Marcus als woordkunstenaar

Het stukje, dat Marcus laat volgen op zijn verhaal over de opstandig van de schoonmoeder van Petrus, moet je niet uitleggen. Het is een stuk om te lezen, te horen en om ervan te genieten.

En toen het *laat* geworden was, toen de zon onderging, brachten zij tot hem al degenen die het kwaad hadden en hen die bezeten werden door demonen. Ook verzamelde zich de gehele stad bij de deur. En hij genas velen die het kwaad hadden door allerlei ziektes en hij wierp vele demonen uit en hij stond het niet aan de demonen toe om te praten, **omdat zij hem kenden (wisten wie hij was)**.

En zeer vroeg in de nacht stond hij op en hij ging uit en ging weg naar een eenzame plaats waar hij zich voorover boog om te bidden. Ook zij volgden hem, Simon en zij die met hem waren. En zij vonden hem en zeiden tot hem Allen zoeken u. En hij zei tot hen: Laten wij gaan ergens anders heen naar de naburige buurtschappen, opdat ik ook daar heraut; want daartoe ben ik uitgegaan. En hij ging en herautte in de synagogen van hen in het geheel van Galilea en hij wierp de demonen uit.

De beweging die Jezus maakte is een uit-gaande beweging. En het werk dat Hij doet, bestaat uit twee onderdelen: herauten (prediken) en het uitwerpen van de demonen. Het lijkt er echt op, dat dit het centrale thema van Marcus is: de strijd van Jezus, bijgestaan door de heilige Geest, tegen de onreine geesten, de demonen.

Rembrandt, de beeldkunstenaar

Nu we toch de naam van Rembrandt genoemd hebben, ook maar de beroemde ets die Rembrandt bij dit (en andere gedeeltes) uit Marcus maakte.

Wordt vervolgd
Ds. Jan Ridderbos